

Keskitalo, M. 2017. Hirssiä on viljelty Suomessa aikaisemminkin. FutureCrops – Uusia kasvilajeja tuotantoon, tietoa ja elämyksiä kysynnän ja liiketoiminnan tueksi. www.luke.fi/futurecrops 15.3.2017

Hirssiä on viljelty Suomessa aikaisemminkin

Marjo Keskitalo, erikoistutkija, Luonnonvarakeskus, 31600 Jokioinen, marjo.keskitalo@luke.fi

Hirssit ovat heinäkasveihin kuuluvia piensiemensisiä lajeja, jotka eivät kuitenkaan muodosta kasvitieteellisesti yhtenäistä ryhmää. Keski-Euroopassa ja mahdollisesti tulevaisuudessa myös Suomessa viljeltävä laji on viljahirssi (*Panicum miliaceum*), muita hirssilajeja ovat pantaheinät (*Setaria*), sormihirssit (*Eleusine*) ja sulkahissit (*Pennisetum*)

Viljahirssiä, maissia ja amaranttia yhdistää niiden tapa yhteyttää, mikä eroaa meillä yleisemmin viljellyistä. Paljon lämpöä vaativina, nk. C4-kasvit soveltuvat erityisesti kuiviin ja kuumiin kasvuoloihin, joissa ne pystyvät sitomaan tehokkaasti hiilidioksidia ja kasvavat hyvin. Tämän takia hirssit ovat yleisiä Aasian ja Afrikan kuivilla alueilla. Tosin hirssiä viljellään myös monissa Euroopan maissa. FAO:n tilastojen mukaan tuotantoa on ainakin Itävallassa, Bulgariassa, Kreikassa, Kroatiassa, Ranskassa, Ukrainassa ja Valko-Venäjällä (FAO).

Hirssi kuuluu maissin tavoin heinäkasveihin ja kasvutapa on viljojen kaltainen. Hirssi tarvitsee enemmän lämpöä kuin tavalliset viljamme ja siksi viljelyn onnistuminen on epävarmaa oloissamme.

Suomessa hirssiä on viljelty aikaisemmin muun muassa Karjalan kannaksella. Hirssipuuroa eli hersryynipuuroa onkin pidetty sunnuntaiherkkuna ja sitä käytettiin myös piirakoiden täytteenä. Hirssiä käytetään viljojen tavoin ruuanlaitossa esimerkiksi lisäkkeenä riisiin sijaan tai leivonnaisissa. Siemenissä ei ole gluteenia ja siksi hirssi soveltuu myös keliakikkojen ruokavalioon.

Hirssin viljely on alkanut kiinnostaa uudestaan, mutta tutkimuksia on maassamme tehty varsin vähän. Vuonna 2017 hirssiä kokeillaan Luonnonvarakeskuksen FutureCrops – hankkeessa. Aiemmin tehdyissä kenttäkokeissa hirssit tuottivat parhaimmillaan yli 3000 kilon hehtaarisadot (Saastamoinen ym. 2011). Haasteena hirssin kohdalla on hallanarkuus, joten kylvöille pääsee vasta keväthallariskin jälkeen kesäkuussa. Kasvusi saattaa tällä hetkellä

Keskitalo, M. 2017. Hirssiä on viljelty Suomessa aikaisemminkin. FutureCrops – Uusia kasvilajeja tuotantoon, tietoa ja elämyksiä kysynnän ja liiketoiminnan tueksi. www.luke.fi/futurecrops 15.3.2017

olla siis edelleen liian lyhyt suuressa osassa maata, Etelä-Suomessa hirssi tosin on kiinnostava uutuus, tai uusvanha viljelykasvi.

Viljahirssin pienet siemenet kehittyvät röyhyissä.

Avainsanat: hirssi, *Panicum miliaceum*, gluteeniton, yhteyttäminen, C4-kasvi

Lähteet

FAOSTAT <http://www.fao.org/faostat>

Saastamoinen, M., Salo, Y., Vuorinen, M. 2011. Hirssin koeviljely onnistui. *Maaseudun Tiede*, 2011, nro 1.